

SAKSUTREDNING

Arkivreferanse: 2021/535-14

Saksbehandler:
Ingunn Synstnes

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
	03.11.2020	Formannskapet
2021/82	15.12.2021	Kommunestyret

Kartlegging av friluftsområder

Vedlegg:

Forslag til kartlegging og verdsetting av friluftsområder:
<https://geoinnsyn3.nois.no/FriluftsomraderSel/home/1>

Bakgrunn:

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder er et viktig kommunalt virkemiddel for å identifisere, utvikle og ivareta arealer for friluftslivet. Hensikten er å sikre at folk skal ha mulighet til å drive et variert friluftsliv både i nærmiljøet og naturen forøvrig. Formannskapet vedtok den 23.03.2020, sak 21/20 og starte kartlegging og verdsetting av friluftsområder.

For å oppnå målet om at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv i nærmiljøet og i naturen ellers, er det viktig å ivareta et bredt spekter av områder med forskjellige kvaliteter som gir befolkningen mulighet til å utøve friluftsliv ut fra egne preferanser og der de helst ønsker. Utbyggingspress utgjør ofte en trussel for egnet areal for friluftsliv. I den sammenheng er det viktig å ha kartbasert dokumentasjon som viser hvor de viktigste friluftslivsområdene ligger.

Kartleggingen er gjort etter veileder fra Miljødirektoratet:

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M98/M98.pdf>

Som ledd i arbeidet med å ivareta og utvikle gode forhold for allmennhetens friluftsliv i nærmiljøet og naturen ellers er målet at kommunen skal:

- sikre friluftslivsområder for dagens og for framtidige brukere
- ivareta og utvikle god tilgang til friluftslivsområder
- ivareta og utvikle god tilrettelegging for friluftsliv

Det finnes mange gode grunner for at kommunen bør kartlegge og verdsette sine friluftslivsområder, blant annet for å:

- sikre god tilgang til friluftslivsområder og et godt friluftslivstilbud for befolkningen
- skape forutsigbarhet i arealplanleggingen
- unngå bit for bit utbygging og fragmentering

- sikre at de viktigste områdene og arealgrunnlaget for mangfoldet av aktiviteter blir ivaretatt
- etablere et godt grunnlag for:
 - utarbeiding av kommuneplanens arealdel
 - utarbeiding av planer for grønnstruktur og lignende
 - forenkle saksbehandling og konsekvensutredninger
 - søknad om spillemidler og sikringsmidler
 - å utarbeide sti- og løypeplaner
 - en målrettet innsats for å bedre tilretteleggingen for friluftsliv
 - en målrettet forvaltning av friluftslivsområder

Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder danner et grunnlag for arbeidet med kommuneplanen. Sel kommune har store arealer tilgjengelig for utøvelse av et variert friluftsliv. Det gjelder både bynært og i fjellet. I sentrum og tettsteder er det viktig med lett tilgjengelig nærturmuligheter og rekreasjonsområder.

Kartleggingen er ikke juridisk bindende, og avveining mot andre interesser er ikke en del av kartleggingen.

Forslaget til kartlegging og verdsetting legges nå ut på høring. Dette er ikke en plan etter Plan og bygningsloven, men en høring av foreliggende forslag er viktig for å kvalitetssikre arbeidet og å innhente ytterligere lokalkunnskap.

Vurdering

Forslaget er utarbeidet av Sel kommune. En bred høring vil gi de som ønsker det anledning til å komme med innspill til forslaget.

Områdetyper

Temakart viser områder brukt i friluftslivssammenheng, mange av områdene er hentet ut fra reguleringsplaner. Områdene er delt inn i de ulike kategoriene som karakteriserer områdets funksjon for friluftslivet.

Områdetyperne som kan benyttes er:

- Nærturterreng
- Leke- og rekreasjonsområder
- Grønncorridor
- Marka
- Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag
- Jordbrukslandskap
- Utfartsområde
- Store utfartsområder med tilrettelegging
- Store utfartsområder uten tilrettelegging
- Særlige kvalitetsområder
- Andre friluftsområder

Ikke alle områdetyperne er brukt i forslaget til kartlegging.

Verdsetting

Alle de kartlagte områdene er blitt verdsatt i følgende verdiklasser:

- Svært viktig
- Viktig
- Registrert friluftsområde
- Ikke klassifisert

Dette gir oss to kart, ett som viser områdetypene og ett som viser verdsettingen. Til alle områdetypene er det laget en tabell med en enkel beskrivelse av området og verdsettingen.

Kartlegging og verdsetting av kommunens viktigste friluftslivsområder er nå gjennomført. Formålet med kartleggingen og verdsettingen er å få oversikt over friluftslivsområder i kommunen og deres verdi. En offentlig høring vil være en kvalitetssikring av kunnskapsgrunnlaget.

Det er til høringen tatt i bruk Innbyggerdialog som er et nytt kartverktøy kommunen ikke har brukt før. Innbyggerdialog gir mulighet til å kombinere kart og tekst/bilder. Innbyggerdialog ble valgt da det ble vurdert som en fin måte å presentere kartforslaget.

Ved høringen ber vi om innspill på:

- Er det friluftslivsområder som ikke er kartlagt og verdsatt?
- Er det friluftsområder som er kartlagt og verdsatt som ikke brukes til friluftsliv?
- Er det avgrensninger av områder som bør endres?
- Er informasjonen som ligger om området riktig og dekkende? Har du innspill på satt verdi?
- Er det andre eller bedre navn på områdene som er kartlagt?
- Andre innspill og kommentarer?

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Sel formannskap legger kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sel kommune ut på høring

Behandling i Formannskapet - 02.12.2020:

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet - 02.12.2020:

Sel formannskap legger kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sel kommune ut på høring.

2. Gangs behandling

Vedlegg:

Forslag til kartlegging og verdsetting av friluftsområder:
<https://geoinnsyn3.nois.no/FriluftsomraderSel/home/1>

Saksutredning

Klima- og miljødepartementet startet i 2014 et flerårig prosjekt for å stimulere til kartlegging og verdsetting av friluftsområder i hele landet. Målet var at kommunens viktigste områder for friluftsliv skulle være kartlagt og verdsatt innen 2018, prosjektet har hatt utsatt frist. Sel kommune har søkt fått positivt svar på søknaden. Siste frist for å få utbetalt tilskuddet krever vedtak i 2021.

Forslag til kartlegging og verdsetting av friluftsområder har ligget ute til høring. Høringsbrevet ble sendt offentlige etater, nabokommuner, bolig- og hytte velforeninger, grunneierlag, idrettslag, jakt- og fiskeforeninger og ulike lag og råd. Innspillene er oppsummert og kommentert under.

Vi viser til lenken der kartforslaget ligger. Det er til arbeidet tatt i bruk Innbyggerdialog som er et nytt kartverktøy kommunen ikke har brukt før. Innbyggerdialog gir mulighet til å kombinere kart og tekst/bilder. Høringsutkastet ble presentert i Innbyggerdialog da det ble vurdert som en fin måte å presentere kartforslaget på.

Oppsummering av innspill

Statens vegvesen

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder har ikke direkte virkning for offentlige veger, men vi vil likevel bruke høringen til å peke på følgende:

I forbindelse med tilrettelegging av friluftsområder er det ofte behov for avkjørsel fra offentlig veg. Av hensyn til trafiksikkerhet, skal disse være utformet i samsvar med vegnormalene (i Statens vegvesen sin Håndbok N 100).

Det vil også være behov for parkering og plasseringen av disse må bl.a ta hensyn til byggegrenser langs offentlige veger. Hensikten med byggegrenser er sikkerhet langs vegen, framtidig utviding/omlegging av vegen, støy m.m.

Kommunedirektøren sine vurderinger

Innspillet tas til etterretning.

Administrativ uttalelse fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre:

Nasjonalparkforvalter har laget en oversikt over kartlagte områder som berører/står i sammenheng med enten Rondane nasjonalpark eller Frydalen landskapsvernområde.

Områder med nærturterreng:

Disse ligger alle utenfor verneområdene (Rondane nasjonalpark og Frydalen landskapsvernområde). Nasjonalparkforvalter har ikke merknader til disse.

Store turområder med tilrettelegging og Store turområder uten tilrettelegging

Nasjonalparkforvalter mener kartleggingen som er gjort er upresis, og både ut ifra forvaltningsplanen og til situasjonen i terrenget. Forvaltningsplanen har kartvedlegg som viser hvilke stier og løyper som kan merkes, stikkes og prepareres. Det burde vært tatt større hensyn til dette ved avgrensning av de kartlagte områdene med tilrettelegging.

I "områder uten tilrettelegging" bør en også vurdere å vise avgrensninger mer i tråd med forvaltningsplanen, samt at det fins til dels tung tilrettelegging innenfor disse områdene, som turisthytter, sykkelveger, T-merka stier og båtrute. Nasjonalparkforvalter anbefaler derfor kommunen å se på disse forholdene på nytt.

Videre skriver nasjonalparkforvalter blant annet at: *"Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder er et kommunalt virkemiddel for å identifisere, utvikle og ivareta arealer for friluftslivet. Verneforskriften for både Rondane NP og Frydalen LVO vil gjennom formålet "Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging også ivareta friluftslivet".*

Friluftslivet har lenge klart seg uten mye tilrettelegging, men i den senere tid er det blitt investert en del for å legge til rette for spesielle aktiviteter og brukergrupper (for eksempel mennesker med ulik form for funksjonsnedsettelse).

En kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder vil ofte avdekke behov for tilretteleggingstiltak eller mangel på informasjon. Det kan f.eks. være behov for å øke eller redusere ferdsele, redusere og forebygge slitasje, tiltrekke seg nye brukergrupper eller at man ønsker å tilrettelegge for nye aktiviteter som kommunen ikke har et tilbud for.

[Kommunedirektøren sine vurderinger](#)

Innspillet tas til etterretning. Områder med og uten tilrettelegging er justert til å samsvare mer med soner for organisert ferdsel til fots og på ski utenom merka stier/løyper jfr. Forvaltningsplanen for verneområdene i Rondane. Området er i stor grad uten tilrettelegging, men deler er tilrettelagt med stier og stikka skiløyper f.eks. mot Rondvassbu/Rondvatnet. Disse områdene er blitt soner med tilrettelegging.

[Bjørn Emil Vinnan](#)

"Område 114" Leke- og rekreasjonsområde – B: Viktig friluftslivsområde.

Området er et kommunalt eid friområde som er verdifullt for Lusetergrend Vel. Området er bevokst med lyng, bjørk og store furutrær mellom hyttetomtene, og er inkludert i reguleringsplanen for Luseter fritidsgrend.

"Område 151" Nærturterreng – B: Viktig friluftslivsområde

Området er på kartet ikke adskilt fra område 140. Området er antatt å inkludere hyttetomtene i Lusetergrend Vel. Det er bevokst med lyng, bjørk og store furutrær. Det er inkludert i reguleringsplanen for Luseter fritidsgrend.

"Område 140" Nærturterreng – B: Viktig friluftslivsområde

Området grenser i syd til bl.a. hytteeiendommer Lusetergrend Vel. Det strekker seg til Vågå kommunes grense i nord og vest. Det er regulert som et LNF-område.

Området har en frodig vegetasjon som er godt dokumentert i NIJOS' rapporten som ble fremlagt under jordskiftet for Lusetermorkje som ble avsluttet i 2004. Faunaen i området er også godt beskrevet og dokumentert av hytteeier i Lusetergrend Vel, biolog Anna Bodil Hald.

Det er et rikt dyreliv i området, og Lusetertjernet og flere myrområder er idyller med hekkende traner og mye annet fugleliv. Området har mange kulturminner. Turstiene ligger diskret i terrenget. Mange av stiene går i gamle råk mellom fine storvokste furutrær, bjørkeskog, bekker/myrdrag.

Området er det viktigste og eneste gjenværende friluftsområde av noe størrelse i Lusetermorkje i tilknytning til hyttegrenda til Lusetergrend Vel. Hyttegrenda er ellers praktisk talt omringet av jorder

og landbruksgjerdar. Derfor må «Område 140» **oppgraderes fra "Viktig friluftsområde" til "Svært viktig friluftsområde" fordi:**

- Stadig flere søker rekreasjon i området. Foruten hyttefolk på Lusetar (185 fritidseiendommer) brukes området av brukerne av de 5-600 fritidseiendommene i området Lemonsjøen, Flatningen og Brimi samt Sjudalen, gjester på Lemonsjøen Fjellstue og lokalfolk i Lom, Vågå og Heidal.
Sel kommune har i tillegg regulert 100 hyttetomter på Slomhaugen, vel 1 ½ km unna.
Vågå kommune har dessuten regulert til utbygging ca. 100 nye fritidseiendommer ved alpinanlegget på Lemonsjøen.
- Bruken av «området 140» er sterkt økende. Det skyldes antagelig at det her er vakker natur med fine storvokste furutrær, gode stier/skiløyper og at det er et variert og fint turterreng med fin utsikt til Heidal, Murudalen, Flatningen, Rondane, Dovre og Jotunheimen. Det er de siste 3 årene investert vel 600.000 kr, samt noen tusen dugnadstimer, til utbedring av skiløypetraser og bygging av klopper i tur- og sykkelstiene. Dette har gjort at skiløypene kan prepareres tidligere på året når det er mindre snø, og at man nå kan gå tørrskodd på stier som før var svært våte.

Sel kommune gjennomførte i april 2019 en fritidsboligundersøkelse. Fra møter mellom Sel kommune og hyttevællene, samt medieoppslag, fremgår det at kommunene i Nasjonalparkriket skal satse på bl.a. reiseliv og hytteturister/deltidsinnbyggere. Kommunen ønsker at fritidsboligene skal brukes mer, noe som vil gi spinoff-effekt til lokal næringsvirksomhet. Hvis Sel kommune mener alvor med det, må kommunen nå prioritere natur, friluftslivsinteressene (LNF) og naturmiljøet på Lusetar. Opplevelsen av å gå i urørt natur, med mulighet til å møte rev, hare, elg og storfugl, har for stadig flere blitt eksklusivt.

FN, klimaforskere og politikere oppfordrer nå til å stoppe nedbyggingen av urørt natur av hensyn til naturmiljø, naturmangfold og klimaet, og viser i denne forbindelse til Naturmangfoldloven. Formålet med denne loven er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur helse og trivsel, nå og i fremtiden.

Myrområder, slik som det er i deler av det aktuelle området, er spesielt utsatt mht. frigjøring av bl.a. de svært miljøfarlige gassene metan- og CO₂, og flere kommuner har nå stoppet anleggstiltak som berører myrområder.

[Kommunedirektøren sine vurderinger](#)

Områdene som omtales bl.a. ved Lusetertjern ligg innenfor område som er kartlagt og klassifisert som viktig friluftsområde. Nærområde rundt hytteområdene i kommunen er i utgangspunktet registrert som viktige friluftsområder, men med individuelle vurdering bl.a. til avstand til verneområder som Rondane nasjonalpark gjør at noen områder er verdsatt som svært viktige friluftsområder. Kommunedirektøren mener at Lusetarområdet fortsatt skal verdsettes som viktig friluftsområde.

[Sel fjellstyre, møte 27.01.2021](#)

Fjellstyrets vurdering:

Høringsforslaget er relativt lite detaljert. Meningen er at det skal være forholdsvis større sammenhengende områder innen de ulike temakategoriene. For Fjellstyrets del bør områder som kun har mindre tilrettelegging, omgjøres til kategorien "friluftsområde uten tilrettelegging". Disse områdene er på mange måter viktigere enn områder med tilrettelegging, da de gir lokalbefolkningen og tilreisende en mulighet til å oppleve til dels "inngrepsfri natur", med et variert dyreliv. Veilederen til kartleggingen trekker også frem viktigheten av "inngrepsfrie", naturpregede områder med fravær av støy. Dette er områder som er mangelfulle i dag.

I Rondane nasjonalpark sier verneforskriften § 2 at allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Et forholdsvis betydelig areal av statsallmenningen som ligger innenfor nasjonalparken er tematisert som friluftsområde med tilrettelegging. Det bør vurderes om det kun skal være Formokampen som settes i denne kategorien. Fjellstyret anbefaler at man tar kontakt med nasjonalparkstyret for innspill.

Store arealer Krosshaugen – Blomseterdalen og vestover bør omgjøres til *friluftsområder uten tilrettelegging*. Her er det ikke preparerte skiløyper eller annen tilrettelegging, med unntak av enkelte merkede stier. Dette er viktige områder for dyrelivet, med lite grad av forstyrrelser, fram til i dag. Det er ønskelig at dette området bevares som i dag, slik at det også i fremtiden bærer preg av å være et naturområde, med et variert dyreliv og fravær av støy, til glede for lokalbefolkningen og tilreisende. Kolloberget naturreservat ligger innenfor dette området.

FJELLSTYRETS UTTAELSE:

Sel Fjellstyre ber om at kartleggingen blir justert i statsallmenningen. I hovedsak innebærer dette at området Krosshaugen – Blomseterdalen – Holsetra omgjøres til *friluftsområde uten tilrettelegging*. Området har et variert og rikt dyreliv, og er viktig for beitenæringen. For den delen av statsallmenningene som ligger innenfor nasjonalparken, bør nasjonalparkstyret bes om innspill.

Uttalelsen var enstemmig.

Kommunedirektøren sine vurderinger

Fjellstyrets uttalelse tas til følge. Området Krosshaugen – Blomseterdalen – Holsetra – Kolloberget endres fra friluftsområde med tilrettelegging til friluftsområde uten tilrettelegging. Områdene innenfor nasjonalparken er endret etter innspill fra nasjonalparkforvalter.

Styret for Lusetergrend Hyttevell ved Liv Koller-Borg og Jon Egil Jakobsen

Gnr. 181 bnr. 134: Luseter, løyve til nydyrking har feilaktig blitt tildelt disse parsellene på Luseter. Disse områdene må kartlegges og verdisettes om friluftsområder med en gang.

Dette området er et av de viktigste rekreasjonsområda for brukerne på Luseter. Lusetergrend Vel stiller seg uforstående til påstanden i forbindelse med søknad om nydyrking, at kommunen "ikke kjenner til at det er friluftsimteresser på de aktuelle teigene som skal selges". Manglende kunnskap om dette må enten skyldes ren ignoranse eller manglende vilje til å ta inn over seg reelle fakta.

Fylkesmannen synes å ha lagt kommunen si feilaktige beskrivelse til grunne for tildeling av en nydyrkingsjord i dette området, på tross av den informasjon som er oversendt fra Lusetergrend Vel, der det motsatte går klart fram.

Sel kommunes faktafeil i saken er dokumentert i flere skriv. Riktignok går det ikke stier eller skiløyper over de aktuelle teigene, men begrepet «friluftslivsinteresser» favner videre enn som så.

Et hovedelement med å ivareta friluftsimteresser vil nettopp være mest mulig urørt natur og spor etter menneskelig atferd. At det ikke er anlagt stier og/eller skiløyper som direkte berøres av tiltaket betyr ikke at det ikke er friluftsimteresser knytt til området. Tvert imot så er urørt natur i nærområdet, fravær av støy og stank og annen visuell forurensning grunnleggende viktig for friluftslivsinteressene.

Det aktuelle nydyrkingsområdet ligger tett inntil Lusetergrend hytteområde, og nær Lusetertjernet med sitt rike dyreliv. Dette er et populært friområde for både lokalfolk fra Heidal og Vågå, samt hyttefolk i Lemonsjøområdet.

Lusetergrend Vel har de siste årene skaffa betydelige midler som har gått til utbedring av turstier/skiløyper i området.

Oppdyrking av dei aktuelle områda vil etter vårt syn også komme i konflikt med behov for friområder i tilknytning til kommunen sitt nylege regulerte hytteområde i området Slombhaugen.

Fra denne sida anføres at ei oppdyrking av dei aktuelle teigene er i konflikt med bevaring av natur og naturmangfold, jf. formålet i Naturmangfoldsloven § 1, som det nå leggst stor vekt på av sentrale myndigheter.

Sel kommune kartlegger og verdsetter friluftslivsområder på Lusetet. Nydyrking er i klart strid med dette, særleg sidan verdifulle friluftsområder på Lusetet allereie foreligger som ikkje utnytta dyrkingsressursar.

Styret for Lusetergrend Hyttevæll krever at resterende friluftsområder på Lusetet blir riktig verdsett og med det blir liggande urørt i medhold av Naturmangfoldslovens § 4 ut frå interesseavveiging om at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet (skal) ivaretas så langt det anses rimelig.

[Kommunedirektøren sine vurderinger](#)

Områdene som omtales bl.a. ved Lusetertjern ligger innanfor område som er kartlagt og klassifisert som viktig friluftsområde. Nærområde rundt hytteområdene er i utgangspunktet registrert som viktige friluftsområder, men med individuelle vurderinger bl.a. til avstand til verneområder som Rondane nasjonalpark gjør at noen områder er verdsatt som svært viktige friluftsområder. Kommunedirektøren mener at Lusetet-området fortsatt skal verdsettes som viktig friluftsområde.

[Statsforvalteren i Innlandet 28.01.2021](#)

Det er positivt at Sel kommune har gjennomført en såpass omfattende kartlegging og verdsetting av sine friluftsområder.

Av kartleggingen ser det ut til å være i hovudsak turområder som er kartlagt. Jakt- og fiske ser ikkje ut til å være vurdert. Dette er viktige friluftaktiviteter for deler av befolkningen i Nord-Gudbrandsdalen. Heller ikkje ulike typer av vannaktiviteter ser ut til å være vurdert. I kommuneplanens samfunnsdel skriver kommunen bl.a.: «Elvene Gudbrandsdalslågen, Otta og Sjøa har rennommé som gode elver for innlandsfiske, og sistnevnte er internasjonalt anerkjent som en av de beste og mest attraktive elvene for elvesport». Dersom den metodikken som er benyttet ikkje omfatter de nevnte aktivitetene bør det framgå av det endelige dokumentet. Det bør også vurderes om disse områdenes betydning bør synliggjøres på en annan måte.

Ellers bør det vurderes om Uldalen (strekningen langs vegen) bør klassifiseres som nærturterreng for Selsverket. Det synes å være en økende ferdsel til fots her i barmarksesongen.

Vi støtter ellers innspillene fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

[Kommunedirektøren sine vurderinger](#)

Pr. i dag har vi ikkje kartlagt ferdsel etter stier og veger. Veg innover Uldalen legges med bakgrunn i det ikkje inn som nærturterreng.

Sjøa elv er klassifisert som viktig friluftsområde i sammenheng med særlig kulturlandskap i sammenheng med særlig viktig kulturlandskap i Heidal.

Hovedvassdragene Sjøa elv med Murudalsvatnet og Mugvatnet, Otta-elva og Gudbrandsdalslågen er registrert med det samme som område rundt elvene.

Jakt- og fiskeinteresser er ikkje spesielt kartlagt, men blir dekket av friluftsområdene der de er kartlagt.

[Naturvernforbundet i Ottadalen og Sel](#)

Naturvernforbundet i Ottadalen og Sel har spesielt merket seg at den sentrale delen av Rondane nasjonalpark som ligger i Sel kommune, er verdsatt som et svært viktig friluftsområde på lik linje med

fjellområdene som grenser til nasjonalparken. Vi mener denne delen av Rondane nasjonalpark må kartlegges som "*Andre friluftsområder*" på grunn av områdets egenskap som verneområde og nasjonalpark (viser til Miljødirektoratets veileder 7.1 *Områdetyper*). Kommunen har et spesielt ansvar for å bidra til at områder av verdi skal sikres og forvaltes slik at naturgrunnlaget blir tatt vare på (Miljødirektoratets veileder 1.2 *Overordnet mål og føringer*).

Det er vel kjent at Rondane nasjonalpark er under sterkt press med økende ferdsel av fotturister, og det får blant annet negative konsekvenser for den fredede villreinen i Rondane. Leveområder for reinen går tapt og viktige trekkområder ødelagt. Området Høvringen til Peer Gynt-hytta og Spranget til Rondvassbu har størst ferdsel i Rondane nasjonalpark, og den mest brukte innfallsporten er parkeringsplassen på Spranget (NINA Temaheft 74 Silhuett Rondane - Hvordan bevare villreinen).

Naturvernforbundet mener det må bli mer fokus på andre fine naturområder for friluftsliv i Sel og informasjon til turister. Et eksempel er informasjonstavla på Mysuseter der besøkende ønskes velkommen til *villreinens rike i Rondane nasjonalpark*. Der bør det være informasjon om hvordan en best kan opptre for å skåne naturen og villreinen. Det bør i tillegg være informasjon om alternative turmuligheter som gir flotte naturopplevelser.

Sel kommune har mange andre kvalitetsområder for friluftsliv som er godt kartlagt. På flere av disse stedene kan en få fine naturopplevelser og flott utsikt inn til fjellområdene i Rondane nasjonalpark, som til eksempel Formokampen, Ranglarhø på Mysuseter, og fjellområdene på Raphamn. Naturvernforbundet nevner også et område med nærhet til Otta, Ottadalen og Heidal, mellom Pillargurivegen mot Heidalsskogen, - Rundfjellet, Ranglarkampen, Veggumskampen, og Hovdaseter i Vågå. Flere plasser her et det et flott utsyn blant annet mot Rondane. Noen steder kan være vanskelig å ta seg fram for de som ikke er lokalkjent. Opparbeiding med stier og merking vil kunne gi fine turopplevelser, også for barn.

[Kommunedirektøren sine vurderinger](#)

Innspill om nasjonalparken er vurdert og lagt som turområde uten tilrettelegging (etter innspill fra nasjonalparkforvalter).

Området mellom Pillargurivegen mot Heidalsskogen mv. er justert slik at det omfatter Pillarguritoppen/Selsjordkampen, Veggumssetrene er tatt ut. Området er egnet for tilrettelegging, og er registrert som store, viktige turområder med tilrettelegging.

[Mattilsynet](#)

Vil spille inn generelle råd til friluftsområder som ligger inne i hensynssonene til drikkevannskilder. Det er ofte begrensninger på aktiviteter i nedslagsfelt og tilsigsområde til drikkevannskildene, også en tydelig soneinndeling jo nærmere du kommer kilden. Hver sone har klare bestemmelser på aktiviteter som ikke er tillatt og tillatt i sonene. Relevante bestemmelsene rundt kildene som vil berøre allmenn ferdsel og aktivitet i friluftsområder (hensynssoner) må være tilgjengelige for allmenheten, gjennom oppslag eller lignende i områdene.

[Kommunedirektøren sine vurderinger](#)

Innspillet tas til etterretning. Kommunale drikkevannskilder er sikret med inngjerding og skilting. Private drikkevannskilder må ivaretas av de respektive vannverkseierne. Alle tiltak må vurderes opp mot restriksjoner rundt de enkelte drikkevannskildene.

[Mysuseter vel v. styret](#)

Mysusæter vel er glad for at Sel kommune har gjennomført denne registreringen og verdsatt områder i klasse A i hele vellets nærterreng. Det er en god dokumentasjon på de verdier vi som brukere av Mysusæter verdsetter.

Vedr brukermedvirkning – ref 4.2.3 – tenker vi at ved en senere registrering kan det vurderes om deltidsbrukerne også kunne være representert. Vel og Løypelag kunne for eksempel gitt bidrag på lik linje med andre lag og foreninger, uten at det nødvendigvis ville endret konklusjonene. Men involvering og medvirkning er alltid positivt.

Våre innspill til verdsettingen og områdeavgrensningen, hvor vi også har benyttet verdsettingskriterier på side 8 i veileder som utdyping, er som følger:

153 – Mysuseter-området – nærtuområde

Dette nærtuområdet mener vi er vesentlig større i utstrekning. Det dekker strekningen til Ranglartjønn (og stien rundt – som går utenfor kommunen) og veien til måssåbuene.

Videre dekker det Kaasen og utsiktsplassen til VesleUla-fossen.

Nærtuområdet dekker også sørover i Gråhø/Svinslå med Jørgenhytta, Den geografiske varden/Fjellimellem og Klufttjønn. Fra Raphamn mener vi det også dekker Holstjønn der mange bader, fisker og raster hele sommeren. Antagelig også Holtjønnpiggen.

I alle disse områdene går du sjelden uten å treffe folk. Til og med i høstferiene når det er snø trækker folk raskt opp stiene i disse områdene.

123 – Spranget p-plass

Har dette punktet høy bruksfrekvens (friluftsliv) eller høy besøksfrekvens? Litt usikker, men det er i alle fall et svært viktig turutgangspunkt.

Mulig kriteriene *tilgjengelighet* og *svært stor opplevelseskvalitet* kunne vært brukt her.

133 – Rondane nasjonalpark.

Så vidt vi kan se er dette området merket på kartet som TU *-uten* tilrettelegging. Slik vi har forstått kriteriene er områder med DNT hytter og merka stier definert som TM. Vi opplever også at det er liten forskjell på 133 og 138 mht tilrettelegging. Derimot er det ikke særlig tilrettelagt øst for Vesleula i felt 135. Men stien til Peer Gynt går muligens i 135 og ikke i 133. Det er litt vanskelig å lese av kartet.

Her mener vi at kriteriene *symbolverdi* og *svært stor opplevelseskvalitet* bør presiseres. I tillegg er det betydelige kunnskapsverdier knyttet til nasjonalparken, både mht. kulturhistorie og arts mangfold i tillegg til geomorfologisk interessante områder.

138 – Raphamsfjellet

Som beskrevet over mener vi at deler av dette området er nærtuområde. Vi har registrert at når selværer vurderer avstander, så tas det utgangspunkt i p-plass i sentrum. For oss som har hytter har vi et annet utgangspunkt. De fleste hyttene ligger et godt stykke opp i liene, slik at de fleste av oss har kortere vei ut av felt 153. Det er vel nesten sånn at 153 er mer et sentrumsområde enn et nærtuområde.

128 – Frydalen

Ligger Frydalen i eller utenfor kommunegrensen? Vi ser poenget i å ta ut landskapsvernområdet, men den delen som legger innenfor kommunen, er et nærturterreng lik 153 og bør ha samme beskrivelse som 153.

Et par kommentarer til:

Vi registrerer at det er brukt verdien SK på Kvitskriuprestein. Kunne det også vært brukt på Rustgruvane og Bukkedalen? De har også begge *kunnskapsverdier* som også er et aspekt fra kriterielisten på side 8.

[Kommunedirektøren sine vurderinger](#)

Alle veforeninger var informert og invitert til å komme med innspill.

Utslekningen av nærturterreng er avgrenset til nærområdet til hyttebebyggelsen. Kommunedirektøren mener at det ikke er grunnlag for å utvide dette.

Spranget; kommunedirektøren er enig i at dette er et viktig turutgangspunkt, og mener det er ivare tatt i kartleggingen.

Rondane; endringer, justeringer er gjort i nasjonalparken etter innspill fra nasjonalparkforvalter.

Raphamnsfjellet; utstrekningen av nærturterreng er avgrenset til nærområdet til hyttebebyggelsen.

Kommunedirektøren mener at det ikke er grunnlag for å utvide dette.

Frydalen; Frydalen landskapsvernområde er ikke lagt inn som nærturterreng fordi området er et verneområde.

Kvitskriuprestein er vernet og derfor lagt inn som særlige kvalitetsområder.

Rolv Myrum

På Sandbumoen er det en sti som går sammenhengende fra industriområde og sørover rundt grusuttak. Den går videre overfor småbruk og inn på lysløype. Denne runden er en av de få stiene på Otta som ikke er bratt oppover og er mye brukt av både beboere på Sandbumoen og av Otta sin befolkning ellers. Det er viktig at dette blir hensyntatt ved eventuell videre utvidelse av grustak.

Kommunedirektøren sine vurderinger

Det er pr. i dag ikke kartlagt ferdsel etter stier og veger.

Terje Hoff

Innspill til kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sel Kommune. Øvre bu, Ekrom og Rasset bygdeallmenning ber om at våre arealer gjøres om fra friluftsområder med tilrettelegging til friluftsområder uten tilrettelegging. Bukjølen er et område uten merkede stier eller skiløyper.

Området er naturpreget, støyfritt, og innehar et rikt dyreliv. Det samme gjelder Rasset bygdeallmenning. Slike områder er mangelvare i dag, og det bes om at kategoriseringen gjøres om, da friluftsområde uten tilrettelegging vil være den riktige kategorien i.h.t. veilederen.

Kommunedirektøren sine vurderinger

Innspillet tas til etterretning, og området er endret til område uten tilrettelegging.

Vurdering

Det er gjort endringer som følge av høringen. Kommunedirektøren viser til vurderingene som er gjort etter hvert innspill, og vil ikke gjenta de her. Ut over det som alt er kommentert vil kommunedirektøren peke på noen andre endringer i kartleggingen. Alt arealet i kommunen er nå kartlagt. Dalbunnen i Ottadalen og Gudbrandsdalen har blitt kartlagt som nærturterreng. Det er her folk bor, og dette er turområder folk benytter seg av hver dag. Refjellet og fjellområde Rindhovda, Snauhovda er endret til store turområder uten tilrettelegging, og område nord for Mæringsdalsvatnet til Nord-Fron grense er blitt kartlagt som store turområder med tilrettelegging.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Sel kommunestyre vedtar kartlegging av friluftsområder i Sel kommune.

Kommunestyrets behandling av sak 82/2021 i møte den 15.12.2021:

Behandling

Sp v/Pål Ellingsbø fremmet følgende tilleggsforslag:

- Kartleggingen er ikke juridisk bindende.
- Kartleggingen skal ikke være til hinder for fremtidig beitebruk, nydyrking og tradisjonell landbruksdrift.
- Kartleggingen danner et kunnskapsgrunnlag for kommuneplanens arealdel.

Kommunedirektørens forslag til vedtak med tillegg fra Sp ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Sel kommunestyre vedtar kartlegging av friluftsområder i Sel kommune med følgende tillegg:

- Kartleggingen er ikke juridisk bindende.
- Kartleggingen skal ikke være til hinder for fremtidig beitebruk, nydyrking og tradisjonell landbruksdrift.
- Kartleggingen danner et kunnskapsgrunnlag for kommuneplanens arealdel.